

berhavâ

-özgür sözcükler risalesi-

yaz | 2023

edebiyat-fikir-sanat dergisi

DOSYA

UÇMAK

berhavâ

-özgür sözcükler risâlesi-

Berhavâ Dergi
Mevsimlik Edebiyat-Fikir-Sanat Dergisi

Sayı:01 Yaz 2023

İmtiyaz Sahibi:
Dijital Jenerasyon Derneği

EDİTÖR

Fatma Şahin

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Beyza Doğan

YAYIN KURULU

Fatma Şahin
Beyza Doğan

EKİP

Buket Doğan
Merve Nazlı Barut
Habibe Doğan
Ayşe Hümeysra Kanbak

Kapak Tasarımı: Merve Nazlı Barut

Düşünce ve yazılarınız için:
dergiberhava@gmail.com

öndeyiş

Berhavâ, yâni havaya uçurulmuş.
Yâni, öyle gelişigüzel; etrafa saçılmış.
Berhavâ cümlelerimizi bırakmaya geldik.
Hani iyice büyümüş bir karahindibayı üfleme
gibi meselâ.
Nereye gideceklerini bilmeden savurmak gibi.
Göge salınmış güvercinler gibi kafesinden.
Öyle hür, öyle yalnız kelimeler.
Güldüren ve ağlatan,
susturan ve konuşuran kelimeler.
Ciddi veya salaş kelimeler.
Nasıl gelirse içimizden.
İçimizden gelen, dışarı çıkmaya can atan
kelimeler.

Açalım kapısını kafesin, uçsun tutsak
güvercinler.

Berhavâ Dergi Editörü
Fatma Şahin

www.dergicilikokulu.com
sosyal medya: @dergicilikokulu
dergicilikokulu@gmail.com

Bu dergi Dijital Dergicilik Okulu öğrencileri tarafından eğitim çalışmalarını kapsamında hazırlanmıştır. Ticari maksatla hazırlanmamıştır. Öğrenci tarafından hazırlanan bu derginin içeriği Dijital Jenerasyon Derneği'nin görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk dergi sahibine aittir. Yazılardan yazarları sorumludur. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile hazırlanan Gelenekten Geleceğe: Dijital Dergi Platformu adlı projenin içeriği hiçbir surette Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Dijital Jenerasyon Derneği'ne aittir.

destekleriyle

tarafından

içerik

Uçmak-Etimoloji

06

Uçmak-Tiyatro İnceleme

08

Balkanlar'a Uçmak:
Ayşe Hümeyra Kanbak ile Röportaj

10

Kitap Önerisi:
Martı-Richard Bach

16

Uçmak kanatlara şeritler çizmek değil miydi?
Uçmaya Kanat-Buket Doğan

18

Seyyah-1 Avâre-Fatma Şahin

22

24-25

Varlığın Yokukla Beyhude Mücadelesi
Beyza Doğan

Gece Masalı-Fatma Şahin

26

Kahve Köşesi
Ayşe Hümeyra Kanbak

28

Karınca-Sena Yiğci

Söz Kalır Yazı Uçar-Beyza Doğan

29

...

Bir gün uçmak isteyen kişi önce yürümeyi, koşmayı, tırmanmayı ve dans etmeyi öğrenmelidir; uçmaya, uçarak başlayamazsınız...

...

Nietzsche

uçmak

-etimoloji-

Eski Türkçe'de "uçmak" cennet ile özdeşleştirilmiş (*uçmağ*).

Bunun sebebi de eski inanişaya göre ruhların bedenden uçan kuş şeklinde ayrıldığına inanılması imiş.

Kuş şekline dönüşen ruhun, evreni kaplayan Dünya Ağacı'na dek uçtuğuna inanılırmış.

"Tutulmadı Yunus canı, geçti Tamu'dan, Uçmak'tan
Yola düşüp Dost'a gider, ol aslına uyakmağa"

Yunus Emre'nin dizelerinde görüldüğü gibi,
çeşitli metinlerde de örnekleri kalmış.

Pek çok yörede, ölen kişiye
"uçup gitti"
denilmesi de dilimizde bu inanişın izlerinden...

Rene Magritte

Uçmak: Hezarfen Ahmet Çelebi

Masalsı sahne fotoğrafıyla dikkatimizi celbeden “Uçmak” oyunu, “uçmak” denince bizim edebiyatımızda aklımıza gelen ilk ismi, Hezarfen Ahmet Çelebi’yi anlatıyor. İki perdeden oluşan oyun, yeni AKM’de gösterime giren ilk oyun olma özelliğini taşıyor.

Başarılı oyuncu kadrosu, sahne tasarımı, kostümler izleyiciyi sahneye kilitlemeyi başarıyor. Hem bir âlim, hem de kuşlar gibi göklerde uçmak kadar çılgınca bir fikre sahip olan Hezarfen Ahmet Çelebi’yi zihnimizde canlandırmak oldukça zorken, bu tiyatrodaki tam olarak ikisinin de aynı kişi olduğuna ikna oluyor ve çılgın alimimizle tanışıyoruz.

Tiyatro, bilindik hikâyeye alışılmadık bir yorum getirerek izleyicinin dikkatini toplamış aslında; uçmaya tutkun olanlar, düşmeyi tadanlarmış demek ki, Hezarfen Ahmet Çelebi vakti zamanında, henüz minicik bir çocukken düşmekten bir güzel nasibini almış. Öylesine ki, yıllar geçmesine rağmen kâbuslarında hala o anı görürmüş. Minik bir çocuğun kendini aşmasını anlatıyor aslında bize “Uçmak”.

Düştüğü yerden kalkarak yavaş yavaş gökle tanışmasını, gök sevdasını. Özellikle son sahneyle birlikte, aşağı çeken tüm güçlere inat kanatlarını açıp gökle bütünleşmek ne demekmiş, zihnimizde anlam kazanıyor.

Gökyüzüne hayran bir başka isim olarak Lagari Hasan Çelebi de sahnede yerini alıyor bir başka çılgınlıkla; Ay’a gitmek için kendini göğe fırlatma fikriyle.

Yer yer tebessüm ettiren, yer yer göz dolduran oyunda yıllar evvelindeki karakterlerin gözlerimize yansıması oldukça başarılı bir şekilde sahnelenmiş.

Tarih kitaplarının kabul etmediği Hezarfen Ahmet Çelebi zihnimizde nereden yer etmiş düşüncesi geliyor tiyatrodan çıkanların aklına. Ancak kendisi aslında tarih kitaplarının kabul etmediği bir karaktermiş.

Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi ile tanışmışız uçmak sevdalısı karakterimizle. Birileri inanmasa da tiyatrodan da kendisiyle hemhâl olduğumuz Evliya Çelebi Üsküdar'dan Doğancılar'a uçan Hezarfen Ahmet Çelebi'yi kaleme almış. Bize de onun gözlerinden gökyüzünü düşlemek kalmış.

Gökyüzüne hayran tüm Hezarfenlere selam olsun!

**“Ya uçuş mümkün olacaktır
ya da Güneş o olmadan doğacaktır İstanbul'un üstüne...”**

Oyunun Künyesi:

Yazan: Ömer F. Oyal

Yöneten: Hakan Çimenser

Oyuncular: Tolga Evren, Emir Çiçek, Fikret Urucu, Orhan Kurtuldu, Ebru Unurtan Urağ, Erdoğan Aydemir, Zuhâl Acar, Efe Erkekli, Onur Ulutaş, Bilal Ercan, Eray Cezayirlioğlu, Kubilay Ünal, Ömer Faruk Çalışkan, Ege Demirci, Burak Batın Çelik, Abdurrahman Meralli, Erdem Bilgi, Hakan Sivlim, Muhammed Yıldız, Umut Akbıyık, Ahmet Kurt, Başak Ova, Başak Rana Baysal, Canan Demirli, İrem Dilaver Ayturan, Osman Eren, Özlem Karataş

Süre: 155 dakika / 2 perde

Hazırlayan: Fatma Şahin

Balkanlar'a Uçmak

Ayşe Hümeýra Kanbak ile Röportaj

Bize biraz kendinden bahsedebilir misin?

Merhabalar, adım Ayşe Hümeýra Kanbak. 22 yaşındayım. Hayatımın son beş yılını kendi sınırlarımı keşfetmeye ve yeni şeyler denemeye odaklanarak geçirdim. Yeni kitaplar, yeni yerler, yeni insanlar ve yeni hobilerle ne olduğumu ve ne olabileceğimi anlamaya çalıştım. Sadece günlük meşgalelerle ömür tüketmek istemediğimi biliyordum. Daha dolu bir hayatı arzuluyordum. Bu nedenle yaptığım her şeyi ufkumu genişletme düşüncesi ile yapmaya gayret gösterdim. Çok şükür ki bugün sizlerle bunu paylaşma fırsatı buldum.

Yakın zamanda ilk yurt dışı seyahatini yaptın. Bu fikir sende nasıl oluştu? Bize biraz bahsedebilir misin?

Aslına bakarsanız ben bu fikre küçük yaşlardan beri çok sıcaktım. Kim, ne zaman bir seyahatten bahsetse ilgimi çekerdi ve dikkatle dinlerdim. Ama asıl başlangıç noktası lisenin ilk yıllarına dayanıyor. İngilizce hazırlık yılımızda öğrendiğimiz dilin getirilerinden biri de ülke sınırlarının dışında olan bitenden, insanların yaşantılarından ve uğraşlarından yavaş yavaş haberimizin olmasıydı. Dil, insana farklı bir bakış açısı katıyor ve haliyle başka yerlerin insanlarını, yemeklerini, tarihini merak etmeye başlıyorsunuz. Dünya sizin için kendi ülkeniz olmaktan çıkıyor ve genişliyor. Bunun dışında da; yurt dışı seyahati yapan hocalarımın anlattıkları, izlediğim ve takip ettiğim kişilerin yaşadıkları maceralar ve aktardıkları yol anıları, abimin 4-5 yıl önceki 30 günlük motorlu yurt dışı seyahati ve son olarak da yakın tarihte bir arkadaşımın tek başına gittiği Fas seyahati; benim son zamanlarda gündemimde olmayan ama uzun zamandır istediğim, o yeni yerler keşfetme ve macera isteğini tekrardan gün yüzüne çıkardı. Artık sadece kendi kendime koyduğum engelleri beklediğimi anlamış oldum ve harekete geçmeye karar verdim.

Seyahat planın nasıldı, birikimini nasıl sağladın ve ne kadarlık bir bütçe ayırdın?

Planım 4 ülkeyi ve her ülkede de yaklaşık 2-3 şehri kapsıyordu. Dediğim gibi bu hayalim lise yıllarına dayanıyor ve ben o yıllardan itibaren, bir gün bir fırsat olur da yurt dışına çıkarım, diye ufak ufak birikim yapmaya başlamıştım. Aldığım bursları, girdiğim bir yarışmadan kazandığım ödülü ve bayramda seyranda topladığım harçlıkları biriktirdim lise boyunca. Sonrasında da verdiğim özel derslerin ücretlerini ve babamdan kalan emekli maaşının neredeyse hepsini biriktirerek bütçemi oluşturmuş oldum. Bu geziye 580€ nakit para ile çıktım. Yanımda bir de acil durumlar için kredi kartı bulundurdum, limiti yaklaşık 90€ denk geliyordu. Toplamda aşağı yukarı 590€ harcayarak 16 gün, 4 ülke ve 12 şehirlik gezimizi tamamlamış oldum.

Hangi ülkeleri gezdin ve en sevdiğin ülke hangisiydi?

Makedonya, Arnavutluk, Karadağ ve Bosna Hersek'e gittik. En sevdiğim ülkeyi seçmek gerçekten o kadar zor ki. Hepsinin ayrı bir ruhu, ayrı bir doğası ve biricik yerleri var kalbimde. Ama büyük birer iz bırakan üç tane şehir var; Ohrid, Perast ve Mostar. Bu şehirlerin güzelliklerinden kendimi alamıyorum. Suların berraklığına, insanların cana yakınlığına, mekanların hissettirdiği rahatlık ve esenliğe doymak mümkün değil. Gözleriniz tarihi ve doğal güzelliklerle şenlenirken, gönlünüz dinginleşiyor ve hafifliyor.

Bosna Hersek

Arnavutluk

Karadağ

Makedonya

Tek başına mı seyahate çıktın yoksa arkadaşınla mıydın?

Arkadaşımla beraberdik. İki kişi bu seyahati gerçekleştirdik.

İki kişilik seyahatin olumlu ve olumsuz yanları sana göre nelerdir?

Olumlu yanları bir hayli fazla; iki kişi gezmek güvenlik açısından insanı rahat hissettiriyor, psikolojik zorluklarda birbirinize destek oluyorsunuz, ihtiyaç halinde biri diğerine yardımcı oluyor ve tek kişi kabusu dönüşebilecek anlarda arkadaşla olmak size büyük bir rahatlık veriyor, konaklamada genellikle fiyatlar yarıya düşüyor ve en güzeli de yanınızdaki arkadaşınızla sadece ikinizin paylaştığı muhteşem anılar biriktirmiş oluyorsunuz, o anki heyecanınızı paylaşıyorsunuz ve çok derin hissiyatlar yaşıyorsunuz. Olumsuz yanları ise şu şekilde; kişisel bazı özellikler çakışabiliyor, ilgi alanlarının farklı oluşundan bazı gezi mekanları ortak şekilde seçilemiyor ve bu noktada arkadaşınıza alan tanımak önemli oluyor. Ama genel olarak birbirinizi gözettiğiniz sürece gayet güzel bir yolculuk yapabiliyorsunuz.

Gezi boyunca en zorlandığın şey neydi?

En zorlandığımız şey ulaşım oldu. Her ülkenin kendi içinde yazısız kanunları oluyor ve bu kanunları gittiğiniz ilk günde öğrenme şansınız olmuyor. Makedonya'da otobüs saatlerine uymamıza rağmen kaçırdığımız otobüs de buna bir örnektir. Verilen biletin aksine yanlış perondan erken kalkan otobüsü ne yazık ki kaçırdık ve sonrasında 2 küsur saatlik yolu taksi ile gitmek zorunda kaldık. Ama bu olaydan sonra daha dikkatli ve kontrolcü davranmayı, daha ayrıntılı sorular sorarak şüpheye kalmamayı ve olayları her adımında takip etmeyi öğrendik. Yani yaşadığınız zor durumların hepsi tecrübe hanenize yazılıyor ve ileride çokça işinize yarıyor. Bundan sonra bir daha da otobüs kaçırmadık ;)

En akılda kalıcı gününü bize anlatır mısın?

Ohrid'de ikinci günümüzdü. İkinci günümüzü tekne ile Ohrid Gölü'nün aşağısında kalan Saint Naum Manastır'ına gitmeye ayırmıştık. Dönüşünde teknenin önüne oturup geçtiğimiz yerlere hayranlık ve büyük bir şükranla bakarken kendimizi birden gelen kara bulutların arasında yağmurun da altında bulduk. Teknenin içine koşturarak girdikten sonra aşırı dolu olan koltukların arasında bir Tayvan ve bir Sırbistanlı, daha yeni tanışmış iki yolcunun karşısına oturduk. Gülümseyerek sıcak bir bağ kurduktan sonra kendimizi tanıttık ve derin bir sohbete daldık. Hepimiz o kadar konuşmanın güzelliğine kapıldık ki neredeyse geminin kıyıya yanaştığını fark etmeyecektik. Gemiden en son çıkan ve iskeleyi bir türlü terk edemeyen bu turist gurubunu görenler de sıcak bakışlarını eksik etmediler. Sonrasında baktık ayrılamıyoruz yemek yemeye gitmeye karar verdik. Yemek yiyeceğimiz yeri de abimin Avrupa turu sırasında kaza yaptığı yerde, abimlere çok yardımcı dokunmuş Delikates adında leziz yemekler yapan Mimoza'nın dükkanında yedik. Abimin selamlarını ilettim, çok memnun oldu ve o da selam söyledi. Bir daha gelin diye tembihledi. Tayvanlı ve Sırbistanlı arkadaşlarımızla masadaki konumuz ise bir türlü sahiplendirilemeyen ortak yemeklerimizin kime ait olduğuydu. Gülmekten o kadar kırıldım ki, bir yandan hiçbir şeyden haberi olmayan Tayvanlı Mina'ya bu kavganın zevkli bir kavga olduğunu anlatmaya çalışarak, bir yandan da arkadaşım Şüheda'nın sonuna kadar savunduğu ve Sırbistanlı Bolyam'ı kabul ettirmeye çalıştığı döner ve baklavanın hepimizin olduğuna ikna etmeye çalışarak geçirdim. Bu zevkli ve sıcak akşamı ömür boyu unutamayacağımı düşünerek yeni tanıştığım güzel yürekli insanları arkamda bıraktım ve hostelimize döndük.

Ohrid Gölü

Saint Naum Manastırı

Gittiğin yerlerde seni etkileyen tarihi ve doğal güzellikleri bizimle paylaşır mısın? Kesinlikle görülmesi gereken yerler nereler?

Gitmenizi gerçekten çok isteyeceğim yerlerden ilki Karadağ. Kotor, Budva, Perast hepsi birbirinden güzel doğal güzelliklere sahip, siyah ulu dağları, berrak mavi denizleri, tarih kokan eski yerleşim yerleri ile bu üç lokasyon aklınızı başından alacaktır. Sveti Stefan uğranılması gereken bir yer, Budva'ya 15 dakikalık bir mesafede. Perast'a gittiğinizde de Kayaların Leydisi'ne tekne ile geçmenizi öneririm. Makedonya'da Ohrid Gölü kenarındaki Saint Naum Manastırı'na tekne ile gitmenizi öneririm. Giderken de dönerken de çok güzel manzaralara şahit oluyorsunuz. Üsküp taraflarına yakınsanız Matka Kanyon'u uğramaya değer bir doğal güzellik. Tekne kullanarak Avrupa'nın en derin su altı mağrası olan Vrelo Mağarasına da gidebilirsiniz. Mağaraya giderken Matka Kanyonu'nu bir güzel gezmiş oluyorsunuz. Yine Üsküp'e yakın sayılabilecek bir şehir olan Tetova'da Alaca Camii'ne hayran kaldım, yolunuz düşerse size de gitmenizi öneririm. Arnavutluk'ta da Berat'ı katmadan planınızı yapmayınız derim. Safranbolu'yu andıran beyaz evleri ve taş sokakları gerçekten de görülmeye değer, huzur dolu bir mekan. Bosna'da herkes nereyi önereceğimi tahmin ediyordur diye düşünüyorum ama yine de söylemek isterim. Mostar. Ruhu ile, doğası ile, camileri ve Mostar Köprüsü ile gidip görülecekler listenizin üst satırlarına yazabilirsiniz.

Sveti Stefan Adası, Karadağ

Alaca Camii, Tetova

Perast

Tufahije

Makedonya

İletişimini nasıl sağladın, dil, kültür vs.? Adaptasyonda zorlandığını hissettin mi?

Adaptasyonda hiç mi hiç zorlanmadım desem yeridir. İlk gittiğimiz ülke olan Makedonya'da neredeyse sürekli Türkçe konuştuk. Yurt dışına çıkmışım gibi bile hissetmedim. Makedon insanı ise genel olarak Türkiye'yi çok seviyor hatta bazılarının kökeni Türkiye'ye de dayanıyor. Onun dışında gittiğimiz ülkelerde İngilizce iletişim kurduk. İngilizce iletişim kuramadığımız yerlerde de mimik ve beden dili ile işlerimizi hallettik. Tarihlerimiz de geçmişte bir olduğu için kültürel olarak da büyük bir fark hissetmedim. Sadece Karadağ'da daha bir Avrupa havası hissediliyordu, onun dışında birçok benzer yanlarımızın olduğunu söyleyebilirim. Aklıma gelen tek kültür şoku hiçbir yerde taharet musluğu olmamasıydı. Bizim gibi suyla temizliğe önem veren bir milletin bu şartlardaki şaşkınlığını tahmin edebilirsiniz. Daha önce buna dair hikayeler duymuştum ama bize kültürel ve coğrafi olarak bu kadar yakın olan ülkelerde de bununla karşılaşmayı beklemiyordum. Hatta Mostar'da kaldığımız bir apartmanda, sadece orada, taharet musluğunu görünce yaşadığımız sevinci anlatamam. Böyle küçük bir şey bile son günlerimizde bize ev gibi hissettirmişti.

Gezide nerede, ne yedin? En beğendiklerin nelerdir?

Balkanların genelinde börek ve trileçe çok güzel yapılıyor. Her yerinde bunlar yenilebilir. Önerim oranın yerlilerinin yediği yerleri bulmaya çalışmanız. Bosna'da et yemekleri uygun; Cevabi, Bosnian Lonac (Bosna Çömleği) ve Gülaş'ı öneririm. Tatlı olarak Tufahije, biraz şekerli olsa da meyve tatlısı sevenlerin beğeneceğini düşündüğüm güzel bir tatlı. Makedonya'da Türk Çarşısı'nda trileçe yemek için girdiğimiz Rigara adında bir tatlıcıda, çok beğendiğim dışı Acıbadem Kurabiyesine benzer, içi kaymaklı olan cevizli Padobranec Kurabiyesini denemenizi öneriyorum. Ve yine Balkanların çoğu yerinde bulabileceğiniz bir meze olan Ajvar'ı denemenizi öneriyorum. Çok güzel bir tat. Biz marketten aldık Ajvar'ı, yanına da ekmek ve peynir alıp bir güzel yedik. Ayrıca restoranlarda da satılıyor.

Bu gezi manevi anlamda sende nasıl izler bıraktı, bize biraz bahsedebilir misin?

İlk gezim olması hasebiyle yeri hep bir ayrı olacak sanırım. Tanıştığım insanların bende bıraktığı güzel izler; güler yüzlü, yardımsever ve misafirperver hostel sahipleri, bizim Türk olduğumuzu ve tek gezdiğimizizi öğrenip bir poşet dolusu meyve veren meyveci abi, yolumuzu bulamadığımızda bizimle bekleyen ve bizi otobüse bindiren abla, gece otobüslerin bittiği saatte, yarım saatlik karanlık yürüme yolunu yürümemize yürekleri dayanmayıp bizi otelimize bırakan 4 ufak erkek çocuklu aile... ve daha sayamadığım birçok güzel gönüllü insan. Ne diyeyim, hem doğasında tefekkür ettim hem insanlarıyla derin bağlar kurdum, manevi olarak bende derin izler bıraktı.

Gittiğin ülkeler ile kendi ülkeni kıyasladığında dikkatini çeken noktalar nelerdi?

Gittiğim ülkelerde genel bir sakinlik ve saygı hakimdi. Trafikte insan hayatına verilen değeri çok derinden hissettim. Daha güler yüzlü insanlar ve daha özgür büyütülen çocukların gülüşlerine şahit oldum.

Gelecek gezi planlarını bizimle paylaşabilir misin?

Nasip olursa yıl sonunda İran'a gitmeyi planlıyorum. Onun dışında da yazın motorumla Karadeniz turu yapmayı çok istiyorum, bu Karadeniz turunu bir başlangıç olarak alıp sonrasında da başka ülkelere motorumla gitme hayalim var.

Uzun süredir aklımda olan bir plan bu, inşallah bir gün gerçekleştirebilirim.

Son olarak katmak istediklerin nelerdir?

Beni bu röportaja değer görüp davet ettiğiniz için gönülden teşekkürlerimi sunuyorum. Çok mutlu ettiniz davetinizle. Umarım benim yaşadığım bu yolculuk sizlere de ilham olur. Sağlıcakla kalın.

Bize vakit ayırdığın ve bu güzel süreci paylaştığın için teşekkür ederiz Ayşe Hümeysra <3

"Bir kuşu özgür olduğuna ikna edebilmek niye dünyanın en zor işi?"

Uçmak, özgürlüğü simgeleyen bir eylem zihnimizde. Hani, çocukken devamlı rüyamızda gördüğümüz; kollarımı açıp bıraksam kendimi, ben de düşmem belki, diye düşündüğümüz.

Kendimizce anlamlar yüklediğimiz bir eylem.

Ama uçmak için kanatların varlığı yetmiyor, kanatları iki yana açacak kudretin de var olması gerekiyor.

Kanatların farkında olmak gerekiyor en başta, potansiyelini görebilmek. Ne kadar potansiyel varsa, o kadar yükseğe uçulabilir veya ne kadar yükseğe uçulabilirse o kadar potansiyel vardır.

Martı Jonathan, bize pek açık bir dille, potansiyel gücünü ortaya çıkarışını, kendi içindeki güce olan kuvvetli inancını anlatıyor.

Sürüden ayrılıp daha yüksekte uçabilmenin derdine düşebilmemiz için.

Uçmak bir kez düştü mü içimize, sürüyle kalamayız zaten;
kanat açmak dururken...

**"Bizler; karın doyurmaktan, didişmekten,
sürü içinde güç kanıtlamaktan çok daha önemli değerlerin var olduğu
bilincine ermek için kaç yaşamdan geçtik acaba?"**

Martı Jonathan Livingston,
Richard Bach

...

Uçmak, bir yerden bir yere
ulaşmak için kanat çırpımdan
çok daha anlamlı bir olaydır.

...

Martı, Richard Bach

Fotoğraflar: Merve Yaz

Uçmak, Kanatlarla Şeritler Çizmek Değil Miydi?

Uçmak nefesten çıkmak, akıldan yok olmak, zamandan adım atmak, kalbe yol açmak. İnsan bir nefeste kaybolunca hayatın çarpıntılı o dallarında uçar. Zamanda yorulur sukûta erer adeta. Sevginin uçurumundan atlayacakken uçmaya başlar insanoğlu. Uçmak denilince akla kuşların uçması martıların konması değil de, hayatın karışması kalbin zaman alması gelmemeli miydi? Gölle damlayan bir çiçek tanesi, gözlerden nile ilerleyen bir film şeridi gibi gelirdi. Bir arının çiçeklerden polen toplaması ne yeşertirdi sevgiyi. Doğanın uçan perileri var olurken O'ndan başka kime muhtaç olacaktık ki. Uçmak basit gelir. Oysa herkes uçar hayatının bir köşesinde. Yaşamın o güzel perdelerinde sadece kuşlar, kelebekler yahut arılar uçmaz. Sevgi de uçar mesela, kalbe konmaya başladığı an uçmaya başlar.

Zamanın uçsuz bucaksız köşelerinde gözlerine değer, aklında fikreder.

Hayat uçmak gibidir aslında.

Zamana tutsak bu yaşamda var olana dek uçarız bir köşede.

İnsanoğlu fark etmese de uçarız.

İşte mutluluk belki de en güzel uçmayı tanımlayan o duygu. Hani gökyüzüne bakmak sanki, huzura ermek, kendini bulmak, mutluluğa yol, uçmaya kanat çırpma.

Bu tutsak zamanda sadece kuşların, kanatları yoktur.

Zikri, sevgiyi, O'nu bilen de kanatları her daim uçmak için var olur.

Buket Doğan

~_UÇMAYA KANAT_~

Serin taşlıkların etrafında oturur
Yüzü maviye dönük, sarı ışığa gider
Gözünde bir maziyi hatırlar
Yol almaya şerit uçmaya kanat

Denizin dalgalı o huzur çerçevesinde gülümser
Mutluluk huzura yakın, sevgiye masal
Ne güzel güler gözlerinde parıltı
Yol almaya şerit uçmaya kanat

Rüzgarın uğultusunda çarpar adımları
Tek zamana tutsak kalbi
Bulutlardan damlayan yağmur damlası
Yol almaya şerit uçmaya kanat

Buket Doğan

...
uyanmanın bedeli
serapları fedadır
uykuyu tadayım dersen
kâbusa dalmak pahasına.

...
ismet özel

أسكيلر آراماز ايز سورردى.

eskiler aramaz, iz sürerdi.

بيليرلردى اوتله خير آراسنه بلکه

bilirlerdi evetle hayır arasına belki

صوقولديغنده

sokulduğunda

فلاکت گلير

felaket gelir.

نقصانى فرق ايدرلردى، چونکه بوتندن

noksanı fark ederlerdi, çünkü bütünden

نهلك قويدیغى بس بللى

nelerin koptuğu besbelli.

طاغلمق أسکيلرک ديلنده

dağılmak eskilerin dilinde

اوفالانمق آکلامنه گليردى

ufalanmak anlamına gelirdi

ايز سوررلردى ايريلشمک، اولاشمق، طوپارلانمق ايچون

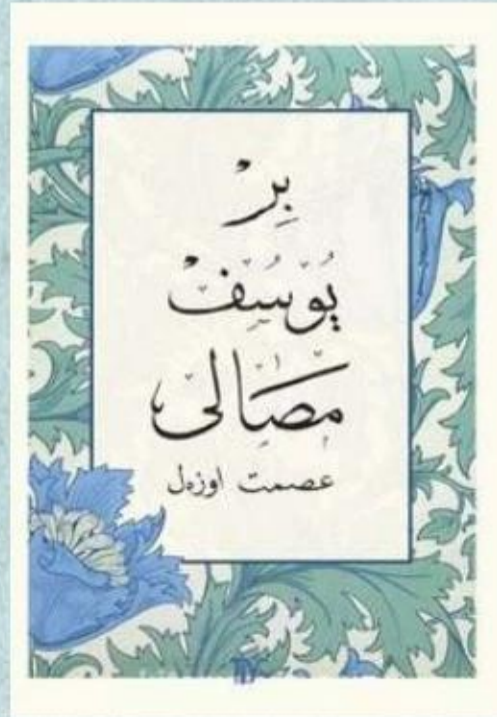
iz sürerlerdi irileşmek, ulaşmak, toparlanmak için

بز يکيلر بر آن اوکجه طاغلسهق بارى ديرز

biz yeniler bir an önce dağılsak bari deriz

قورقارز غائب اولمقدن چوقلق ايچنده

korkarız kaybolmaktan çokluk içinde.

seyyah-ı avâre

*"Varlığın kökeninde hareket vardır.
Bu yüzden dünyada ve ahirette
yolculuk hiç bitmez."
-İbn Arabî*

Yol hâli, rûhun mayasında vâir olan bir hâl belli ki. Hayat denilen şeyinse zaten bir yolculuk olduğunun idrâkindeyse bu yolculuğu bir varış noktasıymışçasına benimsemek, yol almayı engelleyecektir.

"yol, canlılıkla mukayyet.
gitti deriz
ölenler için
yalnız yaşayanların işidir
yola çıkmak, yolu katetmek"

İsmet Özel'in 'Bir Yusuf Masalı' nda bahsettiği yolculuk gibi tıpkı, bizim hayat yolculuğumuz da canlılıkla mukayyet.

Bu canlılık için, kalp atışı yeterli mi? Sanmam.

Gönül canlılığıyla kat edilen bir yol bu.

Gönlü diri olanlar ilerleyebilir ancak; kimisi hızlı, kimisi ağır ağır.

Hareket ehlinin derdi zaten varmaktan ziyade yolda,
istikâmet üzere olmak.

Seyahatten ibaret olan bu hayatta her yolcu seyyah değildir.

Kimisi yolculukta olduğunu idrak edemedi yolun sonunda bulur kendini, kat etmesi gereken yolu mesken edinmiştir kendine.

Bilinçli yolcularsa, gerçekten yol almaya çalışanlar, seyyahlardır işte.

Variş noktasından bîhaber, daimî arayıştaki seyyah, seyyah-ı avâre' dir.

Bu bilinmezlik, gayb âlemine doğru yol alış, seyyahı avâre kılar.

Yol boyunca variş noktasını arayan seyyah, Teâl'i görme arzusundan güç alarak yola devam eder.

Seyyahın vazîfesi yürümeye her koşulda devam etmektir. Bu yürüyüşün amacı vâir olmak değildir; aksine, hiçliğe ermektir. Kendinden sıyrılarak, göğe ulaşma arzusundan kuvvet alarak,

yeryüzünün hâlleri hâline gelebilmek...

Özel'in dediği gibi:

"Yürürüm, çünkü ölümdür yürünülmeyen

Yürürüm, yürüyüşümdür, yeryüzünün hâlleri."

Yolda kaybolma hâli, kendinden geçerek avâre seyyahı variş noktasına ulaştırır.

Bu yolda yalnız seyyah değil, yol da canlıdır esâsen.

Her an yeniden yaratılan bir yolda her an yeniden yaratılan yolcunun sonsuzluğa variş yolculuğudur,
avâre seyyahın yolculuğu.

Peki, sonsuzluk bir variş noktası olabilir mi ki?

Sonsuzluğa ulaşılabilir mi?

Sonsuzluk, bitmeyen bir yolculuktur aslında.

Seyyahın yolunun sonu, başka ve sonsuz bir yolculuğa açılır.

Yani, hep devam eder.

İşte, yolu canlı kılan da budur.

22.11.22

Ankara-İstanbul treni

Sedat Anar- Seyyah-ı Avâre

Fatma Şahin

varlığın yoklukla beyhûde mücadelesi

İyice izledim seni. Pencereye tutunmuş damlayı inceliyordun. Bakışlarını bir süre ayırmadıktan sonra yağın yağmura dair tüm estetiği ona yüklüyordun. Ne yapacaktın o damlayla? Niçin bu denli baktın? Sahilde de görmüştüm seni, kıyıda kamera açmıştın. Büyük bir işin peşinde gibi, nefesini tuta tuta birçok açıdan hatmetmiştin kıyıdaki kayalıkları. Bugün binlerce kişi geçip gitti o dalgaların yanından, sen neden fotoğrafını çektin? Ne yapacaksın o fotoğrafla?

***

Baskıdan çıkarken beni yanına çağırdın. Beraber sahildeki o kıyıya bakan bir banka kurulduk. Neden baskıdan çıkar çıkmaz buluşmak istediğine anlam veremedim, düşüncelerini kıskanan düşüncelerim veremiyordu doğrusu bu anlamı, dalmalarına özenen dalmalarım bir de. Bana o gün çektiğin kıyının fotoğrafını uzattın. Arkasında yazanları okudum ve artık seninle aynı dalgaların derinliğine dalmaya cüret ettim.

"gittikçe daha az varım, yokluğum varoluşumu fethediyor, görüyorum ve biraz daha oluyorum. camıma tutunan damlanın süzülürken azalması gibi, bırakıyorum birazımı, yoluma feda ediyorum. sonunda açan güneşin onu uçuşturduğunu görüyorum, hayır! yok olmadı, var olan hiçbir zaman yok olmaz, ruhu her şartta onu yaşatır, damlanın cisminde olmasa da belki benim bedenimdedir. yağmurun ruhu işlemiştir vücuduma, artık ondan kabulleniyorumdur belki azaldığımı, ama asla yok olmadığımı."

beyza doğan

Rene Magritte, 1950

gece masalı

gece, örtüsüne büründüğünde, her bir yeryüzü sakini köşesine çekildiğinde, kanatlarını alır, usulca dışarıya çıkardı. yaldızlı beyaz kanatlarını gökyüzünden başka herkesten saklardı. bilirdi ki kıdemliler, sırlarını asla paylaşmazlardı. her gece gökyüzü, tüm bilinmezliğiyle ona kucak açardı. bu bilinmezlikte yitmekten korksa da, merakı baskın gelirdi. gök, her gece ona farklı bir yüzünü gösterirdi. vazgeçemediği yeryüzünden bir müddet uzaklaştığı vakitlerdi. kimseler bilmezdi gökle buluştuğu saatleri. gökyüzüyse tek sırdaşydı. etrafı kolaçan eder, yaldızlı kanatlarını takardı. kanatları, göğü boydan boya kaplardı. göğün karanlığında nasılsa kimse, bu yaldızlara dikkat kesilmezdi. dikkatli bakmayanlar, yaldızları da yıldız sanardı. ayakları yerden kesildiğinde, adeta gökle bütünleşirdi. yeryüzü, o kısacık anda onu özlerdi. oysa gökyüzüne hasret, yeryüzüne mahpus bir bedendi. gece, örtüsünden ayrıldığında, yeryüzüne döner, kanatlarını yeniden gizlerdi. şimdi vakit, geceyi beklemektir.

fatma şahin

Kahvemi bardağıma doldurdum, kulpundan tutup salona getirdim. Defterimi ve kitabımı da masaya, kahvenin yanına koydum. Önümde “Ye, Dua Et, Sev” açık. Ufaktan başladım.

Halimse şuna benziyor; büyük bir kasırga olmuş, ağaçlar yerinden kopmuş, her tarafı sular seller almış, götürmüş ama sonra her şey geçmiş ve bitmiş. Sanki az önce yerler yıkılmamış, çatılar uçmamış gibi bir sakinlik ve sessizlik hakim etrafta. Dönüş, dönüşüm, değişiklik, değişim; her an ve her zaman oluyor aslında, değişmez görülen değişiyor. İstenmeyen durumları arkada bırakma gücü olanlar bunu sanki günlük bir görev gibi yerine getirebiliyor. Sevdik ve sevildik, yaşadık ve bitirdik. Sonuç olarak bir karar, her şeyi değiştirme gücü içinde verilmiş.

Kullanıp kullanmamak elimizde; bahanelerle süsleyip durumumuzu saklamak, dip derinlere gömüp ömür boyu onunla yaşamak da elimizde. Ama insan verdiği her kararın kendisini, kendi kişiliğini, etkilediğini içten içe bilince ikinci yolu seçmemeye hatta onu bir yol olarak görmemeye başlıyor. İstemediği bir hale dönüşerek; kendi vücudunda, kendi ile alakasız bir yabancı ile yaşama kabusunu göze alamıyor. Bu yüzden içinde fırtınalar kopsa, kalbi ağırlaşsa dahi karar veriyor. Daha iyisine ve daha doğrusuna, içinden gelene; yalana değil gerçeğine yöneliyor. Yolunu arıyor, buluyor ve ilerliyor.

Sonra yeniyi arayış... Yeni gerçekleri arayış başlıyor.

Hiç bitmiş miydi sanki? Hayır. Yeni gerçekleri arayış devam ediyor. Kalbindeki serinlik yerini tekrar kasırgalara bırakıyor ama bu sefer geçeceğini biliyorsun çünkü her acı, tatlı ile uyum içinde, birbirleri ile anlaşmalı gibi sırayla koltuklarını bir sonrakine bırakıyor. İşte evrenin muzip düzenine hoşgeldin, diye düşünüyorsun. Artık konsepti anladığına göre her şey çok daha zevkli olacak.

Sönmüş Evrenin Parlak Lambası

COFFEE

DOUBLE ESPRESSO	\$2.00
SINGLE ESPRESSO	\$1.00
CORTADO	\$2.00
FLAT WHITE	\$2.50
CAPPUCCINO	\$3.00
CAFE LATTE	\$3.00
ADD SYRUP FOR 50C	

Kahve Köşesi

Kahve, sanki ulu bir ağacın kökleri gibi geçmişe uzun ve sıkı bir bağla bağlı. Eskiden kahvehanelerde kitap yanına közde pişmiş kahvelerini alan yaşlı dedeler ve genç delikanlılar aslında ne güzel bir geleneğin koruyucularıymış. Şimdi biz de mütemadiyen elimize almaya çalıştığımız kitaplarımızın yanına kahvemizi koyduğumuzda o günleri hisseder gibiyiz.

Ama asıl işi gönülleri birbirine bağlamak olan kahve, üstlendiği hatır borcu ile bizlerin sohbetlerine tat katar olmuş. Bir kahvenin hatırı ile uzun yıllar süren arkadaşlıkları yeşerten sebep olmuş. Halbuki bu güzel işi üstlenen kahveye biz de acı yaftasını nedense yapıştırıvermişiz.

Aslında, sohbetiniz ne kadar koyuysa, asıl tadını o kadar çıkartan kahve bize, sohbetin de devamlı ve uzununun makbul olduğunu söylüyor ve derin bağlar kurabilmemiz için bize zaman tanıyor adeta.

İlkten acı gelen kahve zamanla bize binbir tadının kapılarını aralıyor ve zevkiyle damakları çoşturuyor, aynı bir insanı daha iyi tanıdıktan sonra ettiğiniz sohbetin daha bir zevk vermesi gibi.

Ama bu iş ciddi bir sabır gerektirir. Öncelikle aşmanız gereken bir çok sınav olacaktır. Kahve çekirdeğinin tohumdan bitkiye dönüştükten sonra meyvelerini verirken gelen güneşe, kuraklık zamanında susuzluğa, hasat zamanı yaklaştıkça gelen böceklere dayanması; hasattan ve ayıklamadan sonra kavrulurken birkaç dakikanın hatta saniyenin etkilediği tadına dikkat edilmesi gibi siz de her adımda engelleri aşarak bir gönül kazanacaksınız. Bu gönül hayatınızı derinden etkileyecek güce sahip olacaktır ve paha biçilmez bu değere sahip olmak bütün zorlukları çekmenize degecektir.

Şimdi biz de derginin bu bölümünde uzun bir sohbe başlıyoruz. Gelecek sayılarda kahvenin yapılış şekillerinden, tarihinden, kahve önerilerinden, kahvehane (kafe) önerilerinden ve daha birçok kahve içerikli konudan sohbetimiz olacak. Burası Kahve Köşesi, hepiniz hoşgeldiniz...

 @wellbalancedcoffee

Hazırlayan: Ayşe Hümeysra Kanbak

KARINCA

Aymaz bir av yazgının elinde bin parça
Çalagelip ömründen, yürüyor yollarınca
Önünde çağlar öncesinden haramiler
Ve karıncalar, bilmediği günahlarınca...
Yaralı.. hem de yaya
Çünkü takılıp düştü koca koca atlar
Karınca kırıntılarına

Susuz bir vaha mı toprak diye yurtsanan?
Ayağında takunya kılıfı rüzgârdan
Yol mu giden yolcu mu
Ne bedeviler rastlar ne dağdevirenler
Ne katık ne azık ne içmeye su
Mevsimi geçmişler yol-cu-dur ancak
Ne yaz ne kış karınca mevsimi bu
Yağmur yağsa yanmaya başlayacak
Geçmişin izbelerinde kurulu silahlar
Vurulan bin parça bininde de karınca
Vicdan kovuğundan kıvıl kıvıl boşalıp
Savururlar hürriyeti güneye varınca
-Yara daima tutsak daima-

Aheste aheste
Hangi mazlumun ahı çalan?
Gözyaşı, yavan bu çölden Habil'e dek uzanan..
Bildim!
Karıncalar, Kabil'in kara kutusundan
Günahlarınca, boylu boyunca
Ahir zamandan bu yana
Afsız bu yolda
Aymaz bir av yazgının elinde bin parça.

Sena YIĞCI

söz kalır, yazı uçar

"gök, herakleitos ne derse desin renginden emin"

Güneş az evvel battı. Ufuk çizgisi belirdi. Fenerini yakmadan önce üzerine en yüce isteğini yazdı.

-Bir iz bırakabilmek.

Dileği buydu, hatırlanmak istiyordu. Kendine, varlığını benimsediği ilk günden beri bunun sözünü vermişti. Hiçbir şeyi hatıra düşmese dahi sözü kalsın istiyordu.

Bakışlarını yukarıya çevirdi, ona güvenebilirdi. Kibritini yaktı ve fenerini hazırladı. İki eliyle fenerini kavradı, kayalıklara yanaştı, gözlerini kapattı ve tekrarladı.

-Kaybolup gitmeden bir iz bırakabilmek.

Yavaşça fenerini bıraktı ve gözlerini açtı. Gökyüzünde süzülen dilek feneri ve üzerinde yazılı isteği. Ufukta ilerlerken kendisine derin anlamlar kattı. Bir parçasını en emin olduğu yere yolladı. Gözden kaybolana kadar onu seyretti ve artık söz kaldı, yazı uçtu.

Beyza Doğan

Fotoğraf: Merve Yaz

UÇMAYI İSTEMEK

Niye uçmak ister ki insan?
Kanatlarının olmadığını bile bile,
Özgürce havalanınca şu gökyüzüne,
Bırakacağını mı sanır dertlerini yerde?

Niye uçmak ister ki insan?
Sevdikleri hep burada değil mi?
Düşmanından mı kurtulmak derdi?
Hâlbuki, nefreti götürecektir de kendisi...

Niye uçmak ister ki insan?
Toprağa gireceğinden mi korkar?
Ölümden saklayabilecek mi bulutlar?
İyiyse ruh, gideceği bir uçağı zaten var.

Niye uçmak ister ki insan?
Bulamadığı ne var ki yerde, arıyor göklerde?
Göğün sonsuzluğu, onu Sonsuz'a çekiyor belki de
Rabbiyse eğer aradığı, O ne göktedir ne de yerde.

Mehmet BİLEN

Fotoğraf: Merve Yaz

"uçmayı anımsa,
kuş ölümlüdür."

-furuğ ferruhzad